

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 20

18. května 2008

Cena: 6 Kč

VZDELÁVÁNIE V CIRKVI

Každý biskup na poslednom zasadnutí ústrednej rady v Prahe obdržal svoj vlastný referát. Ja osobne som dostal referát školstva, čiže vzdelávanie duchovných, ale aj laikov. Tento referát má pomerne veľký význam a dosah, pretože dnes existuje veľké množstvo rôznych typov vysokých škôl, ktoré však nemajú vo svojom obsahu a dosahu rovnakú vedeckú odbornosť. Preto mala naša cirkev v historickom čase Husov bohosloveckú fakultu. Táto po zmene politickej situácie po r. 1989 bola zaradená ako vysoká škola Univerzity Karlovy v Prahe pod názvom Husitská teologická fakulta. V čele tejto fakulty až na malé výnimky stáli teológovia Cirkvi československej husitskej, ktorí boli tiež kňazmi. Je pravdou, že táto fakulta sa rozrástla a dnes na nej študujú ľudia, ktorí z väčšej časti nemajú nič spoločného s našou cirkvou, ale veľakrát nemajú nič spoločného ani s kresťanstvom. Napriek tomu na tejto fakulte je odbor husitskej teológie so všetkým, čo k nej patrí. Dnes je dekanom fakulty Prof. ThDr. Jan Lášek, ktorý je taktiež kňazom našej cirkvi.

Z teologickej fakulty vychádzajú adepti, ktorí sú z časti odtrhnutí počas štúdia od plného cirkevného života. Preto sa stáva, že sa dobre orientujú v teologických otázkach, ale vlastný život cirkvi vrátane duchovného "vkorenenia sa", je im cudzí.

Ešte väčším problémom je cirkevno-

právne povedomie – mám na mysli znalosť Ústavy, Organizačného poriadku, Poriadku duchovnej služby apod. To prináša istý druh marazmu, ktorý nie je neposlušnosťou tých či iných jedincov, ale skôr neznalosťou. Áno, Ústava našej cirkvi ukladá, že kňazi musia mať absolvované magisterské teologické štúdium, ale v istom ustanovení článku sa hovorí, že "výnimku môže ustanoviť Poriadok duchovnej služby". Tu začína základný problém systému výnimiek a tak sa stáva, že dochádza k istej devalvácii úrovne celého kňazského zboru.

Ďalším, pomerne chaotickým problémom je riadne definovať ostatných duchovných – jáhen, kazateľ a dnes už vyriešený asistent. K tomu sa však vrátim v závere.

Mám za to, že by sme sa mali vrátiť k historickému zvyku celoživotného vzdelávania kňazov a to v stupňoch, ktoré by boli zverené metodicky cirkevnému ústrediu. Absolvent teologického magisterského štúdia by po istej praxi mal zložiť farársku skúšku a až potom, kedy by preukázal znalosť cirkevného poriadku a znalosť liturgického a duševného života Cirkvi československej husitskej, by bol uvedený na faru v postavení farára. Tým by však nekončilo povinné vzdelávanie duchovných s kňazskou skúškou a tu by som videl význam HITSu. HITS by bol jasne vymedzený nie ako náhrada za Husitskú teo-

Dokončení na str. 3

BĚLOHORSKÉ ZAMYŠLENÍ

Dne 23. května 1618, právě před 390 lety, proběhla na Pražském hradě takzvaná druhá pražská defenestrace, čili svržení představitelů státní moci z oken. Radikální šlechtičtí předáci protestantské stavovské opozice tu zopakovali nekompromisní zásah pražských husitů vůči konšelům Nového Města pražského z roku 1419, který zahajoval husitskou revoluci, a tak vtiskli tomuto svéráznému násilnému činu na českých místodržících císaře a krále Matyáše Habsburského charakter politického symbolu. Defenestrace, která zvrátila úsilí "prohabsburské strany", sjednotila zejména katolickou vírou a spojující své politické ambice s přijetím dalšího Habsburka, arcivévody Ferdinanda Štýrského, za budoucího českého krále, otevřela prostor k nastolení kurfiřta Friedricha Falckého na český trůn.

Povstání české stavovské protestantské reprezentace, které následovalo, osudově směřovalo ke své porážce v bitvě na Bílé hoře 8. listopadu roku 1620. Spojená armáda Ferdinanda II., tehdy již římského císaře, a bavorského vévody Maxmiliána I. zde rozprášila stavovské vojsko, bídně

vedené, nedostatečně zásobované a špatně placené, které až na řídké výjimky tehdy nekladlo skoro žádný odpor a bojovou činnost jen předstíralo. Friedrich si svým krátkým panováním, ukončeným po bělohorské porážce zmateným útekem, vysloužil posměšnou přezdívku "zimní král".

Porážka povstání byla stejně tak úvodem k celoevropskému konfliktu, známému jako třicetiletá válka, jako zdrojem utužení absolutistické vlády rakouských Habsburků nad českými zeměmi i počátkem triumfu katolické církve nad českou reformací. Po vítězství nad povstáním následoval krutý trest. 21. června roku 1621 byli za svoji aktivní účast na povstání popraveni v Praze na Staroměstském náměstí tři příslušníci panského stavu, sedm rytířů a sedmnáct měšťanů. To však byl jenom počátek. Císař Ferdinand II. využil situace k uskutečnění rozsáhlých politických, hospodářských a náboženských změn. Česká stavovská monarchie, stát, v němž se vláda panovníka podmiňovala rozhodnutím sněmu stavů, představitelů mocenských špiček

Dokončení na str. 3

V neděli 27. dubna se konečně dostali na náměstíčko před úřadem ústřední rady definitivní bronzové koně

ZA LETOŠNÍM SVÁTKEM MATEK

Na druhou květnovou neděli – podle obnovené tradice – připadá svátek matek. Dnes bych ho chtěla připomenout trochu netradičně. Dostala se mi do rukou kniha, která česky nikdy nevyšla, a tak i příběh, který chci vyprávět, není u nás znám.

Francouzská cizinecká legie vždy byla armádou tvrdých a odvážných mužů. Téměř nikdo neví – ani starí legionáři ne, ani znalci, že do francouzské legie byla přijata žena – jedna jediná a byla to Angličanka. Jmenovala se Susan Travers. Narodila se v roce 1909 (zemřela v roce 2003 ve věku 94 let). Během druhé světové války ji osud zavál do severní Afriky, kde byla osobní řidičkou generála cizinecké legie Köeniga a jako jediná žena prošla peklem těžkých bojů u Bir Hakeim. Po válce požádala o přijetí do legie, s níž prošla válku a pro mimořádné zásluhy a statečnost byla přijata – ovšem jako monsieur Travers, protože formulace pro přijetí ženy - madame neexistovala. Svých 5 let si pak odsloužila v Indočíně, kde Francie vedla tvrdé boje, které skončily dekolonizací země.

Na sklonku života, teprve po smrti manžela – německého legionáře, s nímž se seznámila v Indočíně, se odhodlala sepsat paměti.

O Bir Hakeim píše ve svých vzpomínkách i kapitán Otto Wagner, Čech, který velel jedné rotě legionářů. Je to takové chlapské vyprávění o hrdinství, obětavosti a obětech, odvaze, taktice – o všem, co k válce, té hře velkých kluků, patří.

Němci počítali s dobytím této pozice, která jim měla otevřít cestu do Tobruku, během půl hodiny. Fran-

couzi bránili své pozice po dobu neuvěřitelných 14 dnů, zpomalili postup Rommelovy armády a přičinili se tím k urychlení její porážky. Němci měli mnohonásobnou převahu vojáků, zbraní a hlavně letadel, která celé dny zasypávala obránci bombami. Tuny munice padaly na jejich hlavy, aniž se mohli nějak bránit. Každý byl zakopaný ve svém dolíku přikrytý plachtou, vystavený na milost a nemilost padajících bomb.

Susan Travers popisuje velmi emotivně, jak se krčila s rukama za hlavou a koleny pod bradou, s helmou na hlavě ve svém "hrobečku" a počítala vždycky do pěti, než bomba vybuchne. Pak nastalo neméně drásající ticho a ona pak jen zjišťovala, jakou zkázu na lidech letadla vykonala. Muži bez tváře, bez rukou, bez nohou, umírající... všichni křičeli, každý ve svém rodném jazyce jediné slovo: Maman! Mutter! Mama! A ona – jediná žena mezi 4 000 muži – se skláněla nad nimi a hrála roli, kterou očekávali – a oni umírali vděční v její mateřské náruči. Pak zavírala oči už zlostejnělym mrt-

vým. Potom se vracela do svého úkrytu a snažila se nemyslet, zavírala oči, uši i nos, aby neviděla, neslyšela a necítila nic z toho, čeho byla svědkem a čekala, až se 40 000 německých a italských vojáků připraví k novému útoku.

Otto Wagner se nikde nezmiňuje o takovémto umírání – a musel je znát – za celou válku, kterou prošel v bojích až do vítězného konce, kolem něj umírali lidé; snad mu připadalo málo chlapské, snad se domníval, že hrdina nemůže umírat se jménem matky na rtech. Není to však slabost – je to – jen okamžik před tím, než se duše umírajícího vydá na cestu k Bohu – návrat tam, kde byl člověk v životě nejšťastnější – do mateřského lůna.

V každém z nás zůstává vzpomínka na matku jako anděla, který nás od narození vedl a ochraňoval v tom nepochopitelném a složitém světě, kde číhalo tolik nebezpečí a s lety nabývají vzpomínky na sentimentalitě a citovosti a není to hanba ani pro ty nejtvrdší z nás, když jejich posledním slůvkem je výkřik: Mami!

Ladislava Svobodová

Hold našim hrdinům

V jubilejním roce 90. výročí vzniku Československé republiky jako samostatného, svobodného a demokratického státu Čechů a Slováků se obracíme na českou veřejnost i na všechny občany s výzvou k příspěvku darem na obnovu památníku dvou odbojů na Roztylském náměstí v Praze 4 – Spořilově.

Spořilovská kronika T. J. SOKOL Praha – Spořilov, Roztyly svědčí o této události tímto historickým zápisem: „Zborovským hrdinům byl v horní části náměstí odhalen 29. 7. 1937 velice krásný pomník. Tento pomník byl solí v očích vandalským germánům a nařídili jej odstranit. Socha byla z podstavce dne 26. června 1940 snesena a podstavec zbourán. 27. 6. 1940 ve 3 hodiny 15 minut byl pomník nákladním autem Stavebního úřadu hl. města Prahy odvezen dle doslechu na Zbraslav.“

Dokončení na str. 3

Krátké blahopřání teologovi

V uplynulých dnech prožil své pěkné životní jubileum – 55 let – bratr ThDr. Jiří Vaníček. V paměti se mi vybavilo, že to byl právě on, kdo mne, v r. 1979 čerstvě řádně ustanoveného docenta systematické teologie na Husově československé bohoslovecké fakultě v Praze, jako vůbec první požádal, abych se stal jeho "Doktorvater" – jak se tehdy tradičně říkávalo, tedy v dnešní terminologii školitelem. Žádost i její cíl se realizovaly. Jiří Vaníček předložil interdisciplinární písemnou disertaci, v níž z dogmatického, etického, praktického a ekumenického hlediska prezentoval, vyložil a hodnotil rozvojové projekty Světové rady církví v Ženevě. Byla to v našem obzoru první práce (a dlouho i poslední, teprve na konci devadesátých let jeden africký student předložil mně na HTF obdobnou tematiku), jež tematizovala klíčové projekty, charakteristické pro tehdejší dílo SRC a politickou atmosféru, jejímž nositelem byla Organizace spojených národů. Vaníčková disertace byla věcně informovaná, teologicky střizlivá a personalisticky orientovaná a strukturálně vyvážená. Jeho, v tehdejší terminologii "velké rigorosum" ze systematické teologie, trvajících dvě astronomické hodiny, bylo na opravdu doktorské, učené úrovni. Ta provází jubilanta v jeho farářské i v současnosti kybernetické činnosti. ThDr. Jiří Vaníček je erudovaným teologem, právě tak jako informovaným znalcem i činitelem v oblasti ekumeny, jak ji reprezentuje SRC.

Chci obě tyto oblasti osobní kvalifikace jubilanta naší církevní veřejnosti připomenout, neboť patří k jeho mnohstrannému duchovnímu obdarování, z něhož slouží Církvi československé husitské.

Charis kai eiréne apo theu patros

– milost a pokoj do Boha Otce

do dalších let Tobě, bratře doktore, i Tvé manželce Věře a celé rodině přeje

profesor Zdeněk Kučera

Milost

Miroslav Matouš

Výsostné blaho lásky
jest úměrné
jejímu žalu.

Do hlubiny,
kam nelze se promyslet,
nutno se probolet.

Nerozeznatelným
jeví se rozhraní
údělu a viny.

Slzy lítosti
jsou průzračně vidoucí
rosné krůpěje.

Neokázalé pokání
stává se
tichým poslem pokory.

Řetězy vztahů
mění se odčiněním
v láskyplné růžence.

Tichým deštěm
lítost omývá
a zavlažuje duši.

Horký pláč
odplavuje do ztracena
tísnivý rmut nitra.

Bezhlasy objem
promlouvá
vroucnost účastenství.

Nynější pozdě
má cenu,
vede-li k příštímú včas.

Bez milosti Boží
viny by zůstaly
bezbrhým mořem.

Odpuštění znamená,
že to, co bylo,
nikdy nebylo.

Z kazatelského plánu

1. NEDĚLE PO SVÁTCÍCH SVATODUŠNÍCH

Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův.

Jr 31,34

První čtení: Jr 31,34

Druhé čtení: Iz 11,9-10

Evangelium: Mt 5,15-16

K obětování: Ž 51,17-19

K požehnání: Ř 15,13

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Nашe církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Živý Ježíš Kristus (2)

Když vzniklo o letnicích první společenství věřících, denně jim Pán přidával ty, které povolával ke spáse.

Sk 2,47

Štěpán souzený veleradou byl plný Ducha svatého, pohleděl k nebi a užíval Boží slávu i Ježíše, jak stojí po pravici Boží.

Sk 7,54-56

Vzkříšený Ježíš oslovil svého nepřítele Saula na jeho cestě do Damašku, a také křesťana Ananiáše, který se měl Saula ujmout.

Sk 9,1-22

Když se po svém obrácení vrátil Saul – Pavel do Jeruzaléma, upadl do vytržení myslí a spatřil Pána, který jej oslovil a poslal k pohanům.

Sk 22,17-21

Pavel s Barnabášem byli na misijní cestě v Ikoniu. Pán dosvědčoval svou milost tím, že jim dával moc konat znamení a zázraky.

Sk 14,1-3

Pavel se Sílase byli na druhé misijní cestě. Prošli Galácií a Mysíí a pokoušeli se dostat do Bithynie, ale Duch Ježíšův jim to nedovolil.

Sk 16,6-7

V Korintě měl Pavel jedné noci vidění, v němž mu Pán řekl: „Neboj se! Mluv a nemlč, protože já jsem s tebou

a nikdo ti neublíží.“

Sk 18,9-11

Pavel v Jeruzalémě před veleradou, pak pod ochranou Římanů odveden do pevnosti. Následující noc stanul před Pavlem Pán a řekl: „Neztrácej odvahu! Jako jsi svědčil o mně v Jeruzalémě, tak musíš svědčit i v Římě.“

Sk 23,1-11

Jan ve svém Zjevení spatřil Ježíše oděného řízou až na zem, se zlatým pásem na prsou. Ten ho vybídl k zapísání vidění a ujistil ho: „Neboj se. Já jsem první i poslední, ten živý; byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků.“

Zj 1,9-20

Vrátne se na horu v Galileji, kde se vzkříšený Ježíš rozloučil s jedenácti apoštoly. Řekl jim: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ To je i naše naděje: Vzkříšený živý Kristus je s námi.

Mt 28,16-20

Ďábel – satan

České slovo "ďábel" pochází z řeckého "diabolos", které je překladem hebrejského výrazu "sátán", což znamená pomlouvač, odpůrce, protivník, nepřítel, žalobce, obviňovatel, svědce.

Původně znamenal satan v právním životě Izraele žalobce před soudem.

Nad Písmem

SVĚTLO MUSÍ BÝT VIDĚT

Jak poznat Boha? Nejlepší je se narodit ve věřící rodině. Dítě od malička vidí, jak se rodiče chovají, modlí a oni vyprávějí dítěti o Bohu, o Ježíši Kristu a své víře v něj. Takoví rodiče jsou těmi nejlepšími lampami, o nichž je řeč v dnešním evangelijním čtení. Však se také praví, že se dávají na svícen, aby svítily všem v domě. Domov a rodina je dítěti nejbližší a ono vše přijímá s naivitou hodnou útlého věku. Potomek napodobuje chování rodičů a Boha skrze ně poznává. Má proto dobrý předpoklad, aby předložené pravdě pevně uvěřil v období dospívání, kdy si začíná o svých věcech rozhodovat sám.

Česká republika je podle některých průzkumů veřejného mínění druhou nejateističtější zemí na světě, hned za Severní Koreou (v Evropské unii nám v našem neslavném ateistickém prvenství šlape na paty Estonsko). Není potom divu, že věřících rodičů u nás moc není, zato dětí, které neznají Boha přímo překypujeme. Apoštol Pavel v listu do Korintu (13. kapitola, verše 11 a 12) píše: „Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je dětinské. Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však užíme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne.“ O věku nepadlo ani slovo, dítětem je podle Pavla ten, kdo postrádá poznání. Na počtu let nezáleží. A takové dítě potřebuje rodiče, ať už mu je pět nebo padesát. Nemluvíme nyní o vlastním otci a

matce, nýbrž o rodičích, kteří ono poznání vlastní alespoň částečně. Kde takové rodiče najít? No těmi jsme přece my sami! Naše církve je onou rodinou bratří a sester. Proč bychom si nemohli osvojit rodičovskou úlohu a zkusit předávat tu dobrou zprávu o milosti Boží dětem – všem nevěřícím okolo nás. Nemáme si to nechávat pro sebe. Ježíš Kristus nás vybízí, abychom svým životem, slovy i skutky dokazovali existenci Boha, abychom se nebáli ve tmě nevědomí rozsvítit lampu a vystavit její světlo před lidmi. Často nadáváme na záplavu reklamy, hrnoucí se na nás odevšad tak drze, že se jí snad už ani nedá zbavit. Bez ní by o některé výrobky člověk ani pohledem nezavadil. Stačí ale několikrát přerušit film vlezlou, někdy až protivnou upoutávkou a člověk pak do regálu po zboží sáhne a ani neví proč.

Někdy ta přemíra neodbytné nabídky dokáže rozčítit, ale reklamní agentury vědí, že je účinná. Z našich evangelijních veršů můžeme usuzovat, že to věděl i Ježíš Kristus a byl svým způsobem předchůdcem dnešních reklamních tvůrců. Záměrně píšou, že svým způsobem. Vybízí, aby hořící lampa svítila a byla vidět. Nic neříká o tom, aby hýřila barvami, blikala, podobizela se plytkými hesly či aby byl její svit doprovázen ryčnou muzikou. Zkušenosti potvrzují, že hezké pozvánky a atraktivní kulturní či jiné programy jednorázově přilákají na faru zvědavce. Nicméně náš sbor se rozrostl o nové bratry a sestry zejména díky prostému osobnímu pozvání na biblickou hodinu, bohoslužbu či

V přeneseném významu i Boží nebeská vláda má svůj soudní tribunál se žalobcem-satanem. Ten je odpůrcem Božím a je pověřen vykonávat zkušební soudy nad lidmi. Jsou mu svěřeny síly životu nepřátelské – nemoc, přírodní živly.

Jb 1. a 2. kap.

Dnešní představa ďábla jako bytosti páchnoucí, chlupatá a s kopyty vznikla zřejmě z dávných smírčích obřadů při novoročních slavnostech Izraele. Na sklonku roku bylo třeba očistit pospolitost lidu od hříchů. To se stalo obětí dvou kozlů. Jeden byl obětován za lid jako oběť za hřích, druhý byl vyhnán do pouště a symbolicky na něj byly naloženy hříchy lidu.

Lv 16,6-11.15.20-22

V pozdějším židovství je satan představován jako ten, který narušuje poměr mezi Bohem a člověkem. Vystupuje vždycky jako představitel zla a hříchu. Pána Ježíše navštívil ďábel na poušti třikrát jako pokušitel.

Mt 4,1-11; Mk 1,12-13; L 4,1-13

Ďábel se objevuje v podobenstvích Pána Ježíše:

Plevel a pšenice. Ďábel je ten nepřítel, který zasévá plevel.

Mt 13,24-30.36-43

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Mt 5,15-16

aktivitu, bezprostředně spojenou s křesťanskou vírou.

Při jízdě v noci vidíme, že dálkové světlo mety mnohem lépe osvěcují než potkávací, o obrysových světlech ani nemluví. Jinými slovy záleží na kvalitě světla, jaké lampa vydává. Určitě "osvítíme" víc lidí, když naše lampa září jasným světlem, než když její chabý skomírající plamének bojuje o přežití při sebemenším vánku. Úspěch může sklidit pouze to pravé světlo, o němž se v prologu Janova evangelia (J 1,9) dozvídáme, že přicházelo do světa dávno před námi. O dva verše dál prolog pokračuje slovy: „Těm pak, kteří ho přijali a věřili v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“ Přijmeme také my toto radostné ujištění – nechť rozzáří světla našich lamp, a ty postavme na nejlépe viditelné svícny. Každému kolemjdoucímu musí být jasné, že nic lepšího nemůže člověka potkat. Amen.

Pavel Pánek

**Pane Bože,
děkujeme ti
za Ježíše Krista.
Za to pravé světlo,
které nás zbavuje temnoty.
Za světlo, které naše životy
činí lepšími
a ukazuje nám cestu
do tvého království.
Ať v nás září stále jasněji.
Dej nám, prosím, také
odvahu je viditelně
vystavit, aby svítilo
před lidmi a umožnilo jim
tě také poznat.**

VZDELÁVANIE V CIRKVI

Dokončení ze str. 1

logickou fakultu, ale skôr ako koordinátor neskoršieho štúdia a iné.

V poslednom čase sa čím ďalej tým častejšie stáva, že biskupi žiadajú o výnimku z povinného magisterského štúdia kňazov a argumentujú hlbkou viery adepta, či dobou praxe, alebo dokonca konštatujú, že sú to deti z kňazských rodín a iné. Dochádza tak k devalvácii intelektuálnej kvality adeptov kňazskej služby. Položím čitateľovi lež jednu otázku: „Išiel by niekto na ošetrovanie k človeku, napr. k psychiatrovi, ktorý nemá patričné vzdelanie, ale v "blázinci" pobýval desať rokov?“ Človek pokladá toto konštatovanie za paradox, ale v cirkvi sa tak bežne deje.

Po tomto krátkom exkurze si dovoľujem navrhnúť:

1. Kňazi – duchovní musia mať plné vysokoškolské teologické vzdelanie s minimálnym dosiahnutým titulom Mgr.

2. Aby sa mohol stať farárom, musí

zložiť farársku skúšku (analogicky vzaté 1. atestácia u lekárov).

a) Obsahom farárskych skúšok by malo byť: znalosť Ústavy, Poriadku duchovenskej služby, Organizačného poriadku, Liturgického poriadku atď.
b) Riadne metodické vedenie sviatostných úkonov je ich liturgická forma a hlavne dostatočná orientácia, ako sa tieto sviatosti vysluhujú, komu sa môžu slúžiť a iné.

c) Kancelárske povinnosti farského úradu – od bežnej administratívnej finančnej evidencie riadiace sa platnými štátnymi zákonmi až po dôkladnú evidenciu cirkevných obradov, registrácie príslušníkov náboženskej obce a iné.

3. Duchovné exercície

Odstavec 2 by som zveril HITSu, odstavec 3 by mal byť zverený duchovnej správe biskupa.

Pastoračný asistent je nová pracovná sila, u ktorej sme zanedbali práva a povinnosti v najväčšej miere. Dôkladom toho bol postup na posled-

nom celocirkevnom sneme, kde nebol nikto dostatočne schopný vysvetliť, kam sú pastorační asistenti zaradení, resp. kam by zaradení mali byť.

V závere by sme mali trvať na tom, že celkom samostatnou zložkou je vysokoškolské štúdium na Husitskej teologickej fakulte a ďalšou celkom samostatnou zložkou je HITS, ktorý nie je odláčenou modifikáciou fakulty, ale je školské zariadenie cirkvi, ktoré je poverené postgraduálnym štúdiom už kňazského zboru.

Na čo by sme mali dať obzvlášť pozor v prípade HITSu, aby úroveň obsadenia prednášajúcich bola čo najkvalitnejšia, nie obsadzovať niektoré prednášky ľuďmi, ktorí k tomu nemajú vysokoškolské vzdelanie, čo sa teraz deje.

Celý tento text som napísal nie ako informačný článok, ale ako námet do celocirkevnej diskusie.

ThDr. Jan Hradil, Th.D.

125 let od úmrtí Sama Chalupky

Nejstarší z básníků Štúrovky školy Samo Chalupka byl průkopníkem romantické poezie ve slovenské literatuře. Již během studií na lyceu a pak na teologii v Bratislavě (1827-32) se horlivě zapojil do kroužku zájemců o českou a slovenskou literaturu. Když roku 1830 vypuklo v Polsku povstání za nezávislost, přerušil studia a vydal se jako dobrovolník bojovat do Halic na pomoc Polákům. Po porážce povstání se vrátil, dokončil studia a stal se evangelickým knězem. Do tohoto období spadají i jeho první literární úspěchy, básně v duchu lidových písní psané ještě česky. Poté se nadlouho odmlčel, ale nadále se věnoval studiu slovanských písní. Roku 1837 se stal členem tajného spolku Vzájemnost. Ve 40. letech 19. století, kdy štúrovci vyvíjeli největší literární a organizační činnost, mnoho netvořil a ani politicky nevystupoval. Přesto byl pokládán za stoupence E. Štúra a vlasteneckou mládeží byl uctíván jako významný básník. V 50. letech Chalupka navštívila v jeho působení v Horní Lehotě B. Němcová a přinesla si od něho i řadu námětů ke svým slovenským pohádkám. Teprve v 60. letech se naplno rozvinula Chalupkova básnická činnost, která navázala velmi silně na lidové tradice. Psal básně jak lyrické, tak především historicko-epické, v nichž zpracovával tematiku jánošíkovskou, ale čerpal i ze slovenského dávnověku a bojuj proti Turkům; nejproslulejší se stala jeho hrdinská básně Mor ho!

(red)

BĚLOHORSKÉ ZAMYŠLENÍ

Dokončení ze str. 1 českého státu, tvořených především nejmočnějšími šlechtickými rody, byla rozvrácena a nahrazena habsburskou absolutistickou vládou panovníka a jeho úředníků. Vladislavské zemské zřízení z roku 1500, vytvořené za vlády Jagellovců jako kodifikace zemského práva a garance stavovského státu vedeného šlechtou, bylo v roce 1627 nahrazeno Obnoveným zřízením zemským, zavádějícím absolutismus jako zákonnou formu vlády. Katolictví se tu zároveň stalo ze zákona jediným legálním náboženstvím a křesťanská víra jiného vyznání byla od té doby chápána jako zločin po následujících více než 150 let, až do tolerančního patentu z roku 1781.

Památky na defenestraci, na bělohorskou bitvu i na staroměstskou popravu jsou dodnes v našem hlavním městě dobře patrné. Palác Smiřických u Malostranského náměstí, budova, v níž se stavovští šlechtičtí předáci před defenestrací shromáždili, aby dospěli k rozhodnutí o nevyhnutelnosti povstání, patří dodnes k místům, kde se rozhoduje o osudech naší země. V dnešní době je tento palác součástí komplexu budov parlamentu. Prostory české dvorské kanceláře - sídla defenestrováných místodržících - jsou začleněny do prohlídkové trasy takzvaného vladislavského křídla Pražského hradu. Bitevní pole bělohorské bitvy, ležící mezi pražskou čtvrtí Ruzyně a královskou oborou s letohrádkem Hvězda, patří dnes k cílům procházek Pražanů. Na Staroměstském náměstí,

na chodníku před radniční věží, je z dlažebních kostek vyznačeno popravčí pódium se 27 kříží, označujícími popravené předáky povstání. Když navštívíme tato místa, zvláště Bílou horu a Staroměstské náměstí, neměli bychom při vzpomínce na oběti stavovského povstání jen odsuzovat netoleranci a fanatismus. Bílá hora a staroměstské popraviště jsou především varováním před lehkomyšlným spoléháním se na cizí pomoc, před hazardním vytyčováním cílů, neúměrných vlastním prostředkům, a před nahrazováním reálných činů jejich předstíráním. Toto varování platí nejen pro národní a státní útvary, ale též pro jakákoliv lidská společenství, včetně církví.

Bohdan Kaňák

OTEC A SYN: RUDOLF A VÁCLAV BABULOVÍ

Zbývaly jen tři měsíce

Už zbývaly jen tři měsíce únorový večer naposled zazněly z radia čtyři známé tóny Beethovena Vidím to jako dnes Řinčící zvonek Máma u dveří A v několika vteřinách jsou tu tři klobouky se štetkou v rukách blyskavé železo dvě lebky s úmrlčími hnáty tátovy ruce zvednuté beze slov a v palbě cizích výkřiků zbývá jen pohled na rozloučenou Od té chvíle Dlouhý březen Londýn marně čeká Jeden signál Prsty

Co vytukávaly morseovku naposled

sevřené do pěsti

Mauthausen

Jen pár chvil pod rozkvetlými šeríky

Od té doby vím

Jak končí války

I revoluce

A proto říkám

Pozor na lišky

Chycené do želez ale i na ty ostatní.

V té básni je všechno: láska i strach, marné čekání i hrůzný konec jednoho dospělého života a zmařených dětských nadějí. Bratr farář Rudolf Babula svůj hrob nemá; jen pamětní deska v chrámu Mistra Jana Husa připomíná, že tu mezi námi žil. Urna s popelem jeho syna Václava byla ve středu 30. dubna uložena do kolumbária ve stejném chrámě.

O otci Rudolfovi se v minulosti moc nemluvilo. Hlavně proto, že za druhé světové války byl členem odbojové skupiny Clay- Eva; a tu sem nevyslala Moskva, ale londýnská exilová vláda. Úkolem této odbojové protifa-

šistické skupiny byla příprava ozbrojeného povstání na Východní Moravě. Našli se však zrádci, skupina byla prozrazena a její členové usmrceni v plynové komoře koncentračního tábora v Mauthausenu. Po bratru farář Babulovi zde zůstala vdova a šestiletý synek. Jen jednou jsme spolu o této odbojové činnosti hovořili; a já si ze všeho nejvíc z jejího vyprávění pamatuji to, jak vyjžděla se svým synkem za město a ty "potřebné" zprávy byly ukryty v dětské hračce, kterou měl synek v rukách. A ta hračka pak z toho kočárku vypadla... na určeném místě. Má dcera byla tenkrát stejně stará. A já se o to víc v tiché úctě skláněla před ženou, která tolik riskovala.

Syn Václav se stal lékařem. A já ve středu hned po pohřebním obřadu slyšela: „Musel jsem přijít. Jeho tata mi zachránil život a jeho jsem jako doktora taky uznával.“ Já sama si vzpomínám na naše setkání před šesti lety. Pohřbívala jsem mu matku. A ze všech náznaků, slov i gest mi bylo jasné, že s ní odchází velký kus jeho vlastního já. Přiznám se, že jsem

si nemyslela, že až tak moc velký. Věřila jsem, že se ještě najde příležitost k dalším rozhovorům; plánoval, že po ukončení své lékařské praxe se vrátí sem, do Uherského Brodu. Ta další setkání už byla jen zprostředkovaná. Na koncertě Mistrůňanky v uherskobrodském domu kultury vícekrát zaznělo, že slova k té či oné písni napsal "Brozan" Václav Babula. Jen tu a tam se mi dostala do ruky

některá z jeho básní; a já si říkala, že ten člověk ví, o čem píše.

A pak jsem z těch jeho básní a písní vybírala verše pro loučení poslední. Pokud chcete, můžete i vy zalistovat v jeho básnických sbírkách: *Vánoce 89*, *Život je kapka deště*, *Cena tvého života*, *Prstoklady lásky*. Ty verše nám dovoluji vzpomínat, přemýšlet a děkovat. Za život otce i syna Babulových.

Iva Pospíšilová

Hold našim hrdinům

Dokončení ze str. 1

Autorem spořilovského pomníku byl ruský legionář kpt. Karel Babka, akademický sochař, architektonickou úpravu navrhl arch. Režný ze Spořilova. Pomník vážící téměř osm metráků byl odlit z jednoho kusu bronzu v umělecké slévárně v Blansku.

Památný nápis na pomníku zněl: „Hrdinům od Zborova Čechoslovákům a Rusům na paměť 20. výročí slavné bitvy“.

K myšlence na obnovu pomníku Hrdinům od Zborova se svorně hlásí Tělocvičná jednota SOKOL Praha – Spořilov, Roztyly, Česká obec sokolská (ČOS), Asociace nositelů legionářských tradic (ANLET), Český svaz bojovníků za svobodu, Masarykovo demokratické hnutí a další organizace. Obnova se uskutečnila díky úsilí starosty Městské části Praha 4 ing. Pavla Horálka a Úřadu městské části Praha 4 o obnovu této cenné historické a kulturní památky na Spořilově. Současně se obnoví pietní místo, kde byli pochováni čtyři padlí spořilovští bojovníci z Pražského povstání v květnu 1945.

Pokud chcete přispět, můžete tak učinit na sbírkový účet vedený u ČSOB, a.s., pobočka Praha 6, Čs. armády 35/820, č.ú.208934451/0300.

(red)

ZPRÁVY

Májová ve Strašnicích

Srdečně zveme na májovou pobožnost dne 21. května v 17 h za účasti br. pražského biskupa ThDr. Davida Tonzara, ThD.

(rst)

Koncert v Žamberku

Zveme všechny příznivce na koncert Smyčcového kvarteta za řízení Josefa Martince. Zazní skladby Vaňhalovy, Shubertovy, Mozartovy, Míčovy, Fitzovy a Čajkovského. Těšíme se i na vás v neděli 18. května v Husově sboru v Žamberku v 15 hodin.

(ku)

Májové pobožnosti

Naše pozvání přijali ThDr. Milan Salajka a ThDr. David Tonzar a dále:

* 21. 5. v 17 h - Mgr. Karel Bican, farář NO Kutná Hora

* 28. 5. v 17 h - ThDr. Tomáš Butta, patriarcha.

Náboženská obec Hloubětín

Ozdravný pobyt v Betlému

Srdečně zveme k ozdravnému pobytu ducha i těla ve dnech 15. června (zahájení v neděli večer) až 22. června (konec po bohoslužbě) v zařízení diecéze Hradec Králové Betlém v Janských Lázních. Bibli, Zpěvník a chuť si společně zazpívat s sebou.

Přihlášky přijímá do 31. května Josef Špak, Buchovcova 1, 130 00 Praha 3-Žižkov, tlf: 271 770 606, 728 946 488, e-mail: spakovi@iol.cz.

(jš)

Blahoslav 2009

Literární příspěvky pro kalendář Blahoslav 2009 zašlete laskavě do 20. května t. r. na adresu Zdeněk Svoboda, Česká 4753, 760 05 Zlín 5 nebo

KŘESŤANSKÁ TURISTICKÁ AGENTURA MESITES
již devátý rok nabízí ubytování
v apartmánech u moře v Chorvatsku
za skvělé ceny!
www.mesites.cz

Využitím našich služeb současně podpoříte misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku. Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou dovolenou i dovolenou studentů a mládeže. Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

info@mesites.cz
kata.mesites@seznam.cz
GSM +38591 5659536
Skype: katadohnal

inz.

na e-mail: jpejla@gmail.com

Objednávky kalendáře Blahoslav přijímá: Mgr. František Brynych, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6.

prodejna.blahoslav@ccsh.cz

Divadelní hra Blaník

Náboženské obce benešovského vikariátu zvou 25. května v 15 h příznivce ochotnického divadla, Cimrmanů a Blaníku ke zhlédnutí divadelní hry "Jára Cimrman: Blaník" v podání žáků literárního dramatického oboru ZUŠ Příbram.

Sejdeme se na parkovišti při úpatí hory Blaník.

(jch)

Vyměním byt

Vyměním byt 3+1 II. kat. v církevním domě v Praze 2 za menší. Pouze pro pracovníky naší církve.

(tv)

Doteky v Liberci

Srdečně zveme na naši faru v Liberci, kde se 23. května koná 77. večer z cyklu Doteky - plochy poznání:

* v 16.30 h - Vernisáž souborné výstavy výtvarníků "Pocitová výpověď".

Dramaturgii a realizaci výstavy zajišťuje ARTEFAKTUM CZ. Hudba: Rychnovské trio. Vstupné dobrovolné – je určeno na charitu.

* v 18 h - Přeložený program z dubna: talk show "Renesanční dobrodružství". Hostem autora pořadu Stanislava Kubína jsou Jiří a Zdena Tichotovi a Cantemus. Scénář a režie: Stanislav Kubín. Vstupné: 50 Kč.

(sk)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 19. 5. – 14 h

Benefiční koncert

Meadows Group (USA)

* 19. 5. – 20 h

Händel, Mozart, Bach, Vivaldi

A. Bárta-varhany,

Camerata Pragensia orchestra

* 20. 5. – 17 h

Bach, Händel, Dvořák

Y. Škvárová – mezzosoprán,

J. Kalfus - varhany

* 21. 5. – 17 h

Händel, Telemann, Bach

J. Prokop – varhany,

M. Laštovka – trubka

* 22. 5. – 14 h

Benefiční koncert

Schola Cantorum (USA)

* 22. 5. – 17 h

Bach, Caccini, Mozart

V. Trojanová – varhany,

R. Kyrlová – mezzosoprán,

T. Kyra – lesní roh

* 23. 5. – 17 h

Bach, Händel, Mozart

D. Mírová – flétna, J. Kšica – varhany

* 23. 5. – 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra,

diriguje: M. Němcová,

Y. Škvárová – alt

* 24. 5. – 14 h

Benefiční koncert

Rhode Island College Chamber

Singers (USA)

* 24. 5. – 17 h

Bach, Vivaldi, Albinoni

Jiřina Pokorná – varhany, M.

Kejmar – trubka

* 24. 5. – 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra,

diriguje: M. Němcová,

Y. Škvárová – alt

* 25. 5. – 17 h

Mozart, Händel, Franck

Prague Mozart Trio,

Y. Škvárová – mezzosoprán

* 25. 5. – 20 h

Bach, Händel, Orff

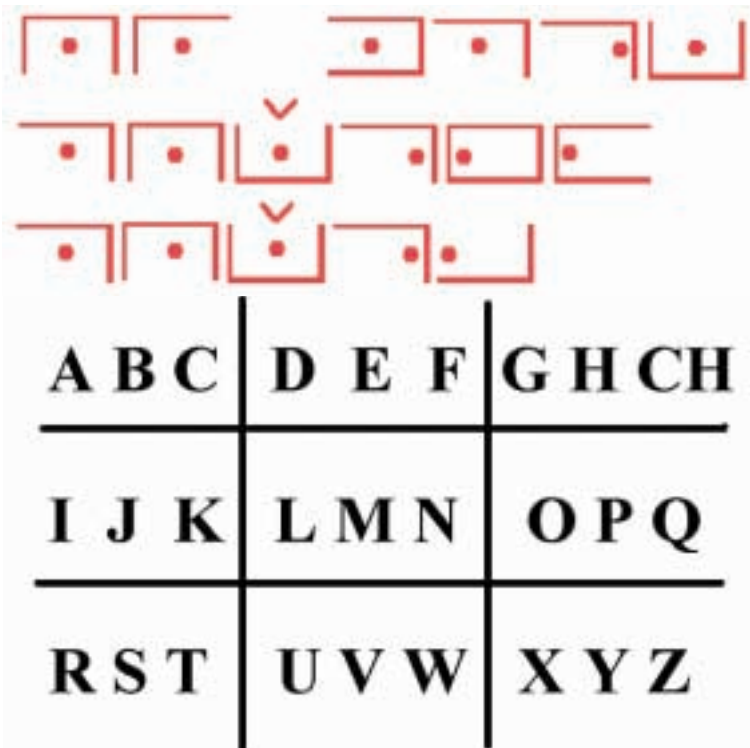
Prague Brass Ensemble,

J. Kalfus – varhany

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

AŽ SVÍTÍ VAŠE SVĚTLO PŘED LIDMI

Možná znáte, děti, tuto šifru z letního tábora – podle klíče dole nahradíte jednotlivé body písmenkem, které je na stejné pozici

(Řešení z minulého čísla: Duch svatý vám vždy ukáže správnou cestu.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – KVĚTEN

19. 5. 1783 - Narodil se v Chrudimi Jan Nepomuk Štěpánek (+ 12. 2. 1844 v Praze) - dramatik, režisér a herec, který byl mj. ředitelem Stavovského divadla. Napsal, upravil nebo přeložil přes sto her, k nejznámějším patří *Břetislav první, český Achilles a Čech a Němec*.

19. 5. 1883 - Zemřel v Horní Lehote Samo Chalupka (* 27. 2. 1812 v Horní Lehote) - slovenský národní buditel, básník a evangelický kněz - viz i str. 3.

19. 5. 1958 - Zemřela v Praze Marie Pujmanová, roz. Hennerová (* 8. 6. 1893 v Praze) - spisovatelka.

20. 5. 1408 - Na pokyn z Říma měl "český univerzitní národ" odsoudit Viklefovy články. Vydané prohlášení sice zavrhl "vyňaté věty", ale současně připustilo, že nemusí být vždy chápány jako heretické (kacířské).

20. 5. 1883 - Narodil se v Pardubicích Jan Kašpar (+ 2. 3. 1927 tamtéž) - první český letec.

20. 5. 1908 - Narodil se v Jasenové Ján Jammický (+ 4. 8. 1972 v Popradu) - slovenský herec, režisér, scenárista a pedagog.

20. 5. 1938 - Československá vláda po obdržení zpráv o soustředování německých vojsk u hranic vyhlásila částečnou mobilizaci.

21. 5. 1618 - V pražském Karolinu byl zahájen (přes císařův zákaz) druhý sjezd stavů (bez účasti zástupců královských měst). Vcelku poklidný průběh jednání narušilo radikální vystoupení Jindřicha Matyáše Thurna.

21. 5. 1918 - Vypukla vzpoura vojáků náhradního praporu 7. střeleckého pluku v Rumburku. Vojáci pod vedením S. Vodičky a F. Nohy obsadili kasárna a město a nakonec se rozhodli táhnout na Českou Lípou a Nový Bor. Před Českou Lípou však byli zastaveni asistenčními jednotkami a rozprášeni. Hlavních deset vůdců bylo 29. května popraveno.

21. 5. 1918 - Narodil se v Plzni Vilém Heckel (+ 31. 5. 1970 v Peru při zemětřesení) - slavný fotograf.

22. 5. 1618 - V paláci Smiřických na Malé Straně v Praze se konala večer tajná schůzka radikálních předáků opozice, na níž byl definitivně schválen plán akce proti královským místodržícím.

23. 5. 1213 - Zemřela v Dánsku královna Dagmar (* asi 1186) - česká princezna, dcera Přemysla Otakara I.

23. 5. 1283 - Václav II. byl propuštěn Otou Braniborským (nejdříve žádal vysoké výkupné - až 20 tisíc hřiven stříbra, nakonec získal značnou část severních Čech jako zástavu; brzy o ni však přišel).

23. 5. 1473 - Zemský sněm v Benešově (zahájila královna Johana) určil čtyři zemské "ředitele": Hynka Poděbradského, Zdeňka ze Šternberka, Viléma z Riesenberka a Jana Zajíce z Hazmburka. Na krajské úrovni je měli zastupovat nově ustanovení hejtmány. Těžiště Vladislavovy moci se přesunulo do rukou šlechty. Príměř bylo prodlouženo do 28. září 1474.

23. 5. 1618 - Pražská defenestrace - viz i str. 1 a 3.

23. 5. 1918 - Sjezd delegátů československých legií v Rusku rozhodl pokračovat v cestě do Vladivostoku (nehledě na odpor sovětské moci) i se zbraní v ruce. Jako odvetu za čeljabinský incident dal komisař Trockij uvěznit členy odbočky Československé národní rady, dlcí v Moskvě, a důvěrnými telegramy nařídil 25. května všem místním sovětům podél sibiřské magistrály, aby byli legionáři zcela odzbrojeni. Ohrožení legionáři sáhli ke zbraním. Došlo k bojům u Marianovky, Zlatoustu, Kazaně, Penzy a během několika týdnů československý armádní sbor ovládl transibiřskou magistrálu. Vystoupení legií na Sibiři výrazně přispělo k mezinárodnímu uznání práva Čechů a Slováků na vlastní stát.

24. 5. 1618 - Stavovský sněm svrhl královskou moc a zvolil povstaleckou prozatímní vládu - třicetiletý sbor direktorů (po deseti zástupcích získaly paritně všechny tři stavy - panský, rytířský a měšťský); v čele sboru stanul Václav Vilém z Roupova a hrabě Thum (vrchní velitel vojsk). Okamžitě byla vyhlášena mobilizace zemské hotovosti. Direktorům se podařilo získat celou zemi, jedině Plzeň, Budějovice a Český Krumlov věrně stály na habsburské straně.

24. 5. 1778 - Marie Terezie nařídila moravskému guberniu přeložení olomoucké univerzity do Brna (do budovy někdejšího jezuitského kolegia). Současně byla přemístěna i bohatá knihovna. Univerzita měla pouze filosofickou a teologickou fakultu, roku 1777 bylo od ní odděleno právnické studium. Brněnská univerzita (r. 1783 dočasně zrušena Josefem II.) byla rozšířena o studium anatomicko-chirurgické, byly zřízeny i stolice dějin všeobecných a pastorálních.

25. 5. 1618 - Čeští stavové nechali vypracovat (Martinem Fruweinem) obsáhlou Apologii, kterou se obrátili nejen na císaře Matyáše, ale i do ostatních zemí monarchie, v níž vysvětlovali pohnutky svých postojů a činů. O několik dnů později vyšla tiskem (česky, německy, latinsky, holandsky). Apologie obžalovala místodržící ze soustavného hrubého porušování zemských zákonů a současně tvrdila, že povstání nesměřuje proti panovníkovi. S Apologií rozeslala direktorská vláda i průvodní listy žádající pomoc.

25. 5. 1848 - Narodil se v Potštýně nad Orlicí Jan Urban Jarník (+ 12. 1. 1923 v Praze) - filolog, překladatel a romanista, který mj. překládal do rumunštiny např. B. Němcovou.

25. 5. 1868 - Byly přijaty tzv. májové zákony (tři zákony č. 47-49), které podstatně redukovaly platnost konkordátu (1855). Šlo o zákon o manželském právu (obnovena platnost občanského zákoníku z roku 1811), zákon o poměru školy a církve (školsství se emancipovalo z jednoznačného vlivu Římskokatolické církve) a o zákon o interkonfesionálních vztazích občanů, který odstranil formální překážky znevýhodňující protestanty.

(red)